

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри маркетингу,
менеджменту та публічного
адміністрування
Протокол №1 від *«08» березня* 2019
Зав. кафедри

 Н.С. Приймак

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФРАСТРУКТУРА ТОВАРНОГО РИНКУ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Барабанова В.В.,
доцент кафедри маркетингу,
менеджменту та публічного
адміністрування, к.е.н., доц.

2019 -2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів напрямку підготовки 075«Маркетинг»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	30
Практичні / семінарські, годин	24
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	96
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	3,6
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	екзамен

Програма дисципліни

Ціль- формування професійних компетентностей щодо визначення особливостей інфраструктури товарного ринку та практичних навичок з питань особливостей функціонування товарного ринку.

Завдання- вивчення загальних закономірностей методологічних засад інфраструктури товарного ринку: сутність, склад і проблеми розвитку товарного ринку; ознайомлення із змістом торговельно-посередницької діяльності та її організації на товарному ринку; знання із організації оптової торгівлі; дослідження організації товарних ринків, аукціонів та тендерів як форми організованих товарних ринків; ознайомлення із товарними біржами, лізингом; ознайомлення із особливостями роздрібною торгівлі, особливостями персонального продажу, дослідження інформаційної діяльності в інфраструктурному комплексі; ознайомлення із контролюючими функціями інфраструктури.

Предмет: механізм формування інфраструктури товарного ринку.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Сутність і характеристика товарного ринку

Тема 2. Інфраструктура товарного ринку: сутність, склад і проблеми розвитку

Тема 3. Особливості діяльності маркетингових посередників на товарному ринку

Тема 4. Торгово-посередницька діяльність на товарному ринку

Тема 5. Функціонування оптової торгівлі

Тема 6. Організовані товарні ринки. Лізинг

Тема 7. Роздрібна торгівля

Тема 8. Персональний продаж

Тема 9. Інформаційна діяльність в інфраструктурному комплексі

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	ла б.	срс.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи функціонування товарного ринку					
Тема 1. Сутність і характеристика товарного ринку	15	2	2		11
Тема 2. Інфраструктура товарного ринку: сутність, склад і проблеми розвитку	17	2	4		11
Тема 3. Особливості діяльності маркетингових посередників на товарному ринку	17	4	2		11
Тема 4. Торгово-посередницька діяльність на товарному ринку	17	2	4		11
Разом за змістовим модулем 1	66	10	12		44
Змістовий модуль 2. Характеристика посередників в інфраструктурі товарного ринку					
Тема 5. Функціонування оптової торгівлі	16	4	2		10
Тема 6. Організовані товарні ринки. Лізинг	16	4	2		10
Тема 7. Роздрібна торгівля	16	4	2		10
Тема 8. Персональний продаж	18	4	4		10
Тема 9. Інформаційна діяльність в інфраструктурному комплексі	18	4	2		12
Разом за змістовим модулем 2	84	20	12		52
Усього годин	150	30	24		96

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Семінар – розгорнута бесіда Сутність і характеристика товарного ринку	2
2	Семінар – розгорнута бесіда Сутність, особливості та основні функції товарного ринку	4
3	Семінар запитань і відповідей Особливості діяльності маркетингових посередників на	2

	товарному ринку	
4	Семінар запитань і відповідей Торгово-посередницька діяльність на товарному ринку	4
5	Семінар запитань і відповідей Функціонування оптової торгівлі	2
6	Семінар запитань і відповідей Організовані товарні ринки. Лізинг	2
7	Семінар запитань і відповідей Роздрібна торгівля	2
8	Семінар запитань і відповідей Персональний продаж, Інформаційна діяльність в інфраструктурному комплексі	4
9	Семінар запитань і відповідей Інформаційна діяльність в інфраструктурному комплексі	2
	Разом	24

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд навчальної, нормативної, наукової і періодичної літератури, та підготовка матеріалу у вигляді опорного конспекту.
2. Підготовка рефератів, доповідей, статей за обраною темою.
3. Добір статистичної інформації, підготовка аналітичних довідок.
4. Підготовка тез для публікації в наукових журналах, інтернет виданнях за відповідною тематикою та міжнародних семінарах, конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи функціонування товарного ринку			
Семінар – розгорнута бесіда Сутність і характеристика товарного ринку	11	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття та економічний зміст ринку. Порівняльна характеристика ринку та регульованої економіки. Основні функції ринку. Передумови виникнення та умови функціонування ринкових відносин. Класифікаційні ознаки та види ринків. Ринок продавця та ринок покупця. Характеристика ринку за	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді

		<p>ступенем монополізації. Ринок товарів і ринок послуг. Особливості, форми та методи регулювання товарного ринку. Фактори, що зумовлюють необхідність ринкового регулювання. Джерела [1]-[8]</p> <p>2. Самотестування</p> <p>3. Підготовка доповіді на тему: Види ринкових процесів</p>	
<p>Семінар – розгорнута бесіда</p> <p>Інфраструктура товарного ринку: сутність, склад і проблеми розвитку</p>	11	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Трансакційні та спекулятивні ринкові операції. Місце спонсорства та меценатства в ринкових процесах. Види ринкових процесів на товарному ринку. Сутність понять: продукт і товар, їх спільне та відмінне. Види товарообмінних операцій. Джерела [3]-[11]</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Підготовка до понятійного диктанту</p>	<p>Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант</p>
<p>Семінар запитань і відповідей</p> <p>Особливості діяльності маркетингових посередників на товарному ринку</p>	11	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань: Функції інфраструктури товарного ринку: регулююча, розподільча, контролююча та стимулююча. Показники оцінювання стану та розвитку інфраструктури товарного ринку. Проблеми розвитку інфраструктури товарного ринку. Особливості формування інфраструктури товарних ринків економічно розвинених країн і вітчизняного товарного ринку. Джерела [3]-[5]</p> <p>2. Самотестування</p> <p>3. Підготовка доповіді: Шляхи подолання кризових явищ у функціонуванні інфраструктури товарного ринку.</p>	<p>Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, результати, презентація доповіді</p>
<p>Семінар – розгорнута бесіда</p> <p>Торгово-посередницька діяльність на товарному ринку</p>	11	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Сутність торговельно-посередницької діяльності. Торговельно-посередницька діяльність як функція, спрямована на прискорення руху товарів від виробників до споживачів. Види торговельно-посередницької діяльності.</p>	<p>Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень</p>

		<p>Типи та характеристики торговельно-посередницької діяльності на ринках товарів виробничого призначення, споживчих товарів і послуг.</p> <p>Маркетингові посередники як підгрунтя інфраструктури товарного ринку. Функції та завдання маркетингових посередників у межах товарного ринку. Типи маркетингових посередників. Маркетингові та інформаційно-комерційні центри як складові інфраструктури товарного ринку. Маркетингова концепція розвитку суб'єктів інфраструктури</p> <p>Джерело [1, 2, 4, 5, 9].</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Підготовка до презентації доповіді:</p> <p>Торгівля через торговельно-посередницькі структури</p>	
--	--	--	--

Разом змістовий модуль 1 44

Змістовий модуль 2. Характеристика посередників в інфраструктурі товарного ринку

Семінар запитань і відповідей Функціонування оптової торгівлі	10	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань: Організацію оптової торгівлі слід розглядати в двох аспектах: макроекономічному та мікроекономічному. Макроекономічний аспект організації оптової торгівлі. Дослідження внутрішньогалузевого складу сфери обігу. Аналіз видового складу і структури оптових підприємств. Мікроекономічний аспект організації оптової торгівлі пов'язаний з вивченням внутрішньої організації оптових фірм (підприємств).</p> <p>Джерела [1]-[11]</p> <p>2. Підготовка до письмового опитування</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, результати, презентація доповіді
Практичне заняття Організовані товарні ринки. Лізинг	10	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань: Сутність біржової торгівлі та її роль у ринковій економіці. Товарна біржа як об'єднання комерційних посередників. Біржа як некомерційний суб'єкт товарного ринку. Види бірж і правові засади їх діяльності в Україні. Класифікація бірж на основі визначеного об'єкта торгів. Порядок створення і організація діяльності</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка вправ та задач

		товарної біржі. Організаційно-правові засади функціонування бірж як ринкових суб'єктів.. Джерела [7]-[11] 2.Підготовка до письмового опитування 3. Розв'язання задач, вправ, кейсів	
Семінар запитань і відповідей Роздрібна торгівля	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань: Сутність роздрібно торгівлі. Роздрібна торгівля як елемент організованого товарного ринку. Завдання роздрібно торгівлі. Ознаки та форми роздрібно торгівлі. Чинники, що відрізняють роздрібну торгівлю від інших видів торговельного підприємництва. Класифікація підприємств роздрібно торгівлі на основі особливостей функціонування та залежно від пропонованих товарів. Організація роздрібно торгівлі. Організаційні форми роздрібних торговельних підприємств та їх особливості. Комплекс маркетингу підприємства роздрібно торгівлі. Стратегічні та тактичні прийоми, застосовувані підприємствами роздрібно торгівлі. Джерела [2]-[9] 2.Підготовка до письмового опитування 3. Самотестування	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семінар запитань і відповідей Персональний продаж	10	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань: Етапи процесу персонального продажу. Характеристика способів встановлення контактів з потенційними покупцями. Структурні елементи торгової пропозиції. Зміст основних етапів презентації торгової пропозиції. Робота торгового агента з подолання заперечень клієнтів.Різні підходи до організації діяльності торгових агентів. Джерела [2]-[9] 2. Самотестування. 3.Розв'язання задач, вправ, кейсів	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка вправ та задач
Практичне заняття Інформаційна діяльність в	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для	Тестування, фронтальне

інфраструктурному комплексі		обговорення питань: Місце та роль інформаційно-консультаційних центрів на товарному ринку. Джерела маркетингової інформації а методи її збору. Основні засоби інформаційної діяльності та специфіка їх застосування. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування.	та індивідуальне опитування
Разом змістовий модуль 2	52		
Разом	96		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності											
	Загальні					Предметно-спеціальні						
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	
1. Знання теоретичних та методологічних основ функціонування організаційно-правових принципів функціонування ринку							+					
2. Знання методології створення й функціонування інфраструктури товарного ринку								+				
3. Розуміння механізму нормативно-законодавчого товарного ринку, функціонування організаційно-правових принципів функціонування ринку							+					
4. Знання основних особливостей організації роздрібної торгівлі											+	
5. Уміння здійснювати аналіз основних особливостей організації оптової торгівлі												
6. Уміння використовувати методологічні та методичні прийоми дослідження інфраструктури товарного ринку								+				
7. Уміння здійснювати розрахунки особливостей організації біржової торгівлі							+					
8. Уміння використовувати сучасні методи з оцінки лізингових платежів, уміти оформлювати договори комісії, консигнації та агентські договори										+		
9. Здатність визначати чинники функціонування товарного ринку								+				

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМ К	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2			1	2	5
Тема 2	2			1	1	4
Тема 3	3			1	1	5
Тема 4	3	5		2	1	11
Разом змістовий модуль 1	10	5		5	5	25
Змістовий модуль 2						
Тема 5	2			1	1	4
Тема 6	2	2		1	1	6
Тема 7	2	2		1	1	6
Тема 8	2	1		1	1	5
Тема 9	2	1		-	1	4
Разом змістовий модуль 2	10	6		4	5	25
Разом	20	11		9	10	50

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Белявцев М.І. Інфраструктура товарного ринку / М.І. Белявцев, Л.В. Шестопалова – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 416 с.
2. Мнушко З.М., Дорохова Л.П., Слободянюк Н.Н. Інфраструктура товарного ринку: Учеб.пособие. – Х.: Изд-во НФаУ: Золотые страницы, 2006. – 168 с.
3. Інфраструктура товарного ринку: навч. посібник / Під ред. І.В.Сороки. – К.: НМЦВО МОН України, НВФ “Студцентр”, 2012. – 608 с.
4. Інфраструктура товарного ринку: навч. посіб. / О.В. Прокопенко, В.Ю. Школа, О.О. Дегтяренко, С.М. Махнула – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 296 с.
5. Савощенко А. С. Інфраструктура товарного ринку: навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 336 с.
6. Савощенко А. С., Полонець В. М. Інфраструктура товарного ринку: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2007. — 376 с.
7. Інфраструктура товарного ринку: навч. посіб./ О.В. Прокопенко, В.Ю. Школа, О.О. Дегтяренко, С.М. Махнула – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 296 с.

Допоміжна

8. Куценко, В.М. Маркетинговый менеджмент: Навч. посібник. – К.: МАУП, 2003. – 184 с.
9. Лисица, Н.М. Международный маркетинг: учеб. пособие. / Н.М. Лисица, В.Д. Рогожин, В.В. Юрченко – 2-е изд., стереотип. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2006. – 176 с.
10. Международный маркетинг в фармации / З.Н. Мнушко, Н.В. Чмыхало, Н.М. Мусиенко и др. – Харьков: Изд-во НФаУ: Золотые страницы, 2006. – 392 с.
11. Маркетинг: Бакалаврський курс: Навчальний посібник / За ред. С.М. Ілляшенка. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. — 976 с.
12. Ястремская Е.Н., Райко Д.В. Инфраструктура товарного рынка: Учебное пособие. — Х.: ИД <<ИНЖЕК>>, 2006. — 216 с.

Інформаційні ресурси

1. Definition of Marketing [Електронний ресурс] : сайт Американської асоціації маркетингу – Режим доступу: <http://www.ama.org/AboutAMA/Pages/Definition-of-Marketing.aspx> (дата звернення 12.08.2015). – Назва з екрана.
2. Сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт.- Режим доступу: – <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний веб-сайт Європейський науковий фонд [Електронний ресурс] // Режим доступу: <<http://www.esf.org/>>.
4. Научная электронная библиотека «Киберленинка» [Электронный ресурс] //Режим доступа: <http://www.cyberleninka.>